

Bynatur og byens grønne træk

Byens grønne træk har mange funktioner for både dyr og planter og for byens beboere og brugere. Det grønne præg er væsentligt både i stor skala og i den nære sammenhæng.

Retningslinjer

Byens grønne træk

Byens overordnede grønne og blå hovedtræk med flere grønne bueslag (parker, grønne anlæg, søer) fra centrum til kommunegrænsen, de radiale veje/alléer samt grønne bånd/kiler langs dele af havnen og kysten skal bevares og styrkes som struktur, herunder med bedre sammenhænge mellem områder, med bedre kontinuitet i gadetræer/alléer og med varetagelse af værdier knyttet til vandet.

I udviklingen af nye byområder skal muligheder for at knytte an til den overordnede grønne struktur belyses og indgå i planlægningen.

Naturindhold i byen

Naturindholdet i byens grønne og blå struktur skal generelt beskyttes og fremmes, så grundlaget for en bevarelse og udvikling heraf er til stede. Der skal også i mindre skala tilstræbes bedre udveksling mellem byens grønne og blå elementer, så dyr og planter kan sprede sig mellem levesteder.

Ved store byudviklingsprojekter skal en vurdering af potentiale for udvikling af naturindhold og grønne forbindelser indgå i planlægningen.

Kvalitet af grønne områder

Byens grønne områder og byrum skal imødekomme borgernes behov og have en kvalitet, der gør dem både attraktive, afvekslende og robuste. De skal udvikles i takt med borgernes forskellige behov og supplere hinanden således, at forskellige ønsker kan opfyldes. Udvikling af kvaliteten skal medvirke til, at øget benyttelse kan håndteres uden væsentlige konsekvenser.

Hensyn til klimatilpasning samt styrkelse af naturindhold og -oplevelser skal fremmes, men også tilpasses og integreres med opfyldelsen af borgernes behov, herunder sundhed.

Planlægning for naturindhold

I lokalplanlægningen skal mulighederne for at optage bestemmelser om beplantning, grønt på facader og tagflader m.v. indgå i en konkret vurdering sammen med andre hensyn, herunder naturens betydning for fysisk og mental sundhed og trivsel. Planlægningen skal generelt fremme borgernes adgang til den nære bynatur samt en grøn byudvikling inden for rammerne af planlovens adgang til lokalplanregulering.

I kommunale bygge- og anlægsprojekter skal der generelt tilstræbes en grøn byudvikling, hvor forskellige former for bynatur integreres og udvikles ud fra de konkrete muligheder i projektet. Driften af kommunale arealer og anlæg med potentiale for bynatur og biodiversitet skal fremme dette, hvis det er foreneligt med driften og de primære formål med arealer og anlæg.

Træer i byen

Træer i byen skal generelt fremmes, herunder ved sikring af deres voksesteder og vækstvilkår samt imod skader m.v. Ved fældning af træer på kommunale arealer skal der som hovedregel ske genplantning, hvis voksestedet vurderes egnet.

Muligheder for at plante flere træer i byen skal sikres og søges udnyttet. I planlægningen af kommunale projekter og ved lokalplanlægning skal der tages stilling til bevaring af evt. eksisterende værdifulde træer og til omfanget af nyplantning, der bl.a. skal tage udgangspunkt i træernes pladsbehov og vækstkrav i hele deres forventede levetid.

Valg af træ- og plantearter

Ved valg af arter til beplantning i byen skal det tilstræbes, at der tages hensyn til robusthed over for byklima og klimatiske forandringer og til et bredt artsvalg som forebyggelse af sygdomme og lignende. Der skal i naturområder også tages hensyn til at fremme biodiversitet ved brug af hjemmehørende arter. Træartsvalget skal understøtte en robust og længelevende bestand, mens allergene træarter skal begrænses på steder, hvor de kan fremkalde gener.

Kendte invasive arter skal generelt undgås, og eksisterende forekomster skal søges erstattet med andre arter.

Redegørelse

Byens grønne træk

Byens grønne træk, herunder også deres samspil med vandet i byen, har såvel betydning for byens visuelle karakter og identitet som for dens potentiale for naturindhold. Kommunens Arkitekturpolitik 2017-2025 (Arkitektur for mennesker) sætter de grønne træk ind i en overordnet struktur i samspil med andre prægende bymæssige træk, der også i ny byudvikling kan medvirke til, at grønne elementer understøtter byens karakter og sammenhænge. Kommunens Træpolitik 2018-2025 sætter særligt fokus på træer som både byrumsmæssigt og biologisk særligt værdifulde elementer, der må bevares, fornyes og suppleres i byens drift og planlægning. Disse politikker indgår i den konkrete udvikling af byen i et samspil og en afvejning med andre kommunale politikker og strategier. For kommunens egne arealer, der udgør en stor del af byens grønne områder inkl. grønne gade- og byrum, suppleres de overordnede politikker af konkrete udviklingsplaner, driftsplanlægning m.v. Her er der også særlige muligheder for synergi med andre projekter som trafiksanering, grønt på og ved nye kommunale institutioner og faciliteter etc.

Biodiversitet og bynatur

Biodiversitet i København - Strategi 2022-2050 blev vedtaget i Borgerrepræsentationen i 2023. Formålet er at fremme en grønnere by med højere biodiversitet og dermed en mangfoldighed af arter og levesteder for dyr og planter. Biodiversitetsstrategien fokuserer på fire temaer; 1) bevare og forbedre den eksisterende biodiversitet, 2) skabe ny biodiversitet i byen, 3) understøtte viden og uddannelse om natur og biodiversitet samt 4) at skabe frivillige fællesskaber om biodiversitet. Strategien sætter en samlet retning for fremme af biodiversitet i byens fysiske miljø på tværs af de fire temaer.

Mange parter udviser en stigende interesse for biodiversitet, bynatur og grønne elementer i byen. Udviklingen af tagflader, nye som eksisterende, som taghaver/-terrasser, klimaløsninger m.v. er gået stærkt fremad siden de første grønne sedumtage og tilføjer bynatur både i lille og større skala. Mere naturprægede og robuste friarealer med hjemmehørende plantearter og mere alsidige voksesteder vinder frem i flere større projekter. De kan både tilbyde bedre levesteder for dyr og i højere grad klare sig uden en krævende plejeindsat.

Muligheder for at være aktiv i byens natur og grønne områder påskønnes af mange, der deltager i frivillige plejeindsatser, tager hånd om dyr der afgræsser naturarealer eller efterspørger muligheder for at egne grønne projekter i gader og byrum, parker eller på arealer, der midlertidigt er til rådighed inden en ny anvendelse. Der vurderes at være en fortsat stigende interesse for at være aktiv i forhold til bynatur både i private sammenhænge og på offentlige arealer.